

การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช*

STRENGTHENING PEOPLE'S VALUES AGAINST CORRUPTION AND
POLITICAL MISCONDUCT IN MEUNG NAKHON SI THAMMARAT
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

วนิชา นูตองแก้ว¹ และ พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร²

Wanicha Nootongkaew¹ and Phra Maha Ekkawin Piyaviro²

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹⁻²

Political Science Faculty of Social Sciences Mahamakut Buddhis University, Thailand¹⁻²

Corresponding Author's Email: winicha@outlook.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ด้าน อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ด้านการสร้างค่านิยมต่อต้าน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.81) และด้านการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.84) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านรูปแบบที่เรียกว่า BEST Model กล่าวคือ 1) B= Building Awareness

หมายถึง การสร้างความตระหนักรู้, 2) E = Engagement หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน 3) S = Strengthening Values หมายถึง การเสริมสร้างค่านิยมและคุณธรรม และ 4) T = Transparency & Trust หมายถึง ความโปร่งใสและความไว้วางใจ

คำสำคัญ : การเสริมสร้างค่านิยม,ต่อต้านการทุจริต, ประพจน์มิชอบทางการเมือง

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to study the enhancement of people's values in order to prevent corruption and political misconduct in Mueang Nakhon Si Thammarat District, Nakhon Si Thammarat Province, and (2) to propose guidelines for enhancing such values among people in the area. A mixed-method research design was employed. For the quantitative part, data were collected from 400 eligible voters in Mueang Nakhon Si Thammarat District through questionnaires. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. For the qualitative part, structured in-depth interviews were conducted with 7 key informants, and data were analyzed by content analysis.

The findings revealed that: 1. The overall level of people's value enhancement against corruption and political misconduct was high. Considering each aspect in descending order of mean scores: anti-corruption value building ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75), prevention and monitoring ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.81), and cultivation of awareness and morality ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.84). 2. The proposed guidelines for enhancing people's values to prevent corruption and political misconduct were presented through the BEST Model: B = Building Awareness, E = Engagement, S = Strengthening Values, and T = Transparency & Trust.

Keywords: Value Enhancement, Anti-Corruption, Political Misconduct

บทนำ

การทุจริตและคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ โดยเฉพาะในภาครัฐและการเมือง รัฐบาลจึงมุ่งมั่นใช้กลไกหลากหลายเพื่อป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง หนึ่งในมาตรการสำคัญคือการออกกฎหมายและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดนโยบาย

เร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตในวงราชการและการเมือง โดยมีการสนับสนุนงบประมาณและแผนงานอย่างต่อเนื่อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจในระดับจังหวัดและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังสร้างสังคมที่โปร่งใสและเข้มแข็งในการต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรทั้งหมด 162,087 คน พื้นที่ทั้งหมด 13 ตำบล ซึ่งมีประชากรมากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2567) เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นศูนย์กลางทางการปกครอง การบริหารราชการ และเศรษฐกิจของจังหวัด อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทโดยตรงต่อการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณสาธารณะ (สำนักงานสถิติจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566) พื้นที่นี้มีประชากรหลากหลายกลุ่มทั้งข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ เอกชน และประชาชนทั่วไป จึงสามารถสะท้อนพฤติกรรมทางการเมืองและค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของประชาชนได้อย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก็เผชิญกับปัญหาการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐและความสัมพันธ์ที่ไม่โปร่งใสระหว่างภาคการเมืองกับภาคธุรกิจในพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2565) แม้ว่าประชาชนในพื้นที่มีการตื่นตัวและรวมกลุ่มในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เช่น เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน และสื่อท้องถิ่น แต่ก็ยังขาดกลไกเชิงระบบในการส่งเสริมค่านิยมที่ยั่งยืน เช่น การปลูกฝังตั้งแต่ในระบบการศึกษา และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม (สุป็น สมสาร, 2563) อีกทั้งข้อมูลจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ระบุว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชยังมีคดีเกี่ยวกับการทุจริตเชิงนโยบาย และการเอื้อประโยชน์ในโครงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างในการจัดการกับการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2565) ดังนั้น การศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จึงเป็นโอกาสสำคัญในการทำความเข้าใจทั้งปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค พร้อมทั้งเสนอแนวทางพัฒนากลไกทางสังคมและนโยบายสาธารณะเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เนื่องจาก

ปัญหาดังกล่าว ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อภาครัฐ การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อค้นหาวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และส่งเสริม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่โปร่งใส และสนับสนุนการพัฒนาและการปฏิรูปในทุกระดับอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งในเชิงระดับปรากฏการณ์และเชิงลึกของบริบททางสังคม ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งหมด 130,802 คน จำนวน 13 ตำบล (สำนักงานสถิติแห่งชาติจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช คนโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 130,802 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้แต่ละชั้นเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นตามสัดส่วน เพราะการใช้เทคนิคนี้ทำให้การเลือกตัวอย่างมีความแม่นยำและเป็นตัวแทนที่ดีกว่า ทำให้ผลการวิจัยหรือการสำรวจมีความเชื่อถือได้มากขึ้น แล้วใช้วิธีการใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนแยกเป็นรายพื้นที่ ของผู้วิจัยด้วยการแจกแบบสอบถาม เพื่อช่วยให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำ เท่าเทียม และสะท้อนความหลากหลายของประชากรได้อย่างครบถ้วน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลความสำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ นักการเมือง, เจ้าหน้าที่ส่วนราชการปกครองท้องถิ่น,

นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์, ผู้นำทางด้านพระพุทธศาสนา และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชน กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการปกครองท้องถิ่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Closed - Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ และ **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองใน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Closed - Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) จำนวน 20 ข้อ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert-Type) (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2546, หน้า 120) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) **การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)** ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด (Close Ended Question) และแบบปลายเปิด (Open Ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุ ประสงค์ หรือ เนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence : (IOC) เท่ากับ 1.00 และ 4) เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลศรีวิชัย ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.825

2.2 แบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ **ตอนที่ 1** ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอก

ข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้ **ตอนที่ 2** แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชน เพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองใน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1 ผู้วิจัยทำการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

2 ผู้วิจัยนำหนังสือส่งให้แก่ นายอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จากประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยการขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้านให้ครบตามจำนวนตามที่กำหนดไว้โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบบสะดวก (Convenience Sampling) และตามดุลยพินิจ (Judgment Sampling) (สุจินต์ ธรรมชาติ, 2544) ของผู้วิจัยโดยการนำแบบสอบถาม

4 เมื่อได้แบบสอบถามที่ตอบกลับเรียบร้อยแล้ว จำนวน 400 ชุด จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ของข้อมูลรวมทั้งลงรหัสและบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยทำการขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านในการขอทำการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ผู้วิจัยทำการนัด วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ท่าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง 5 ท่าน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองใน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

4.2 วิเคราะห์การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองใน อำเภอมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมฯ เพื่อต่อต้านการทุจริต โดยภาพรวมการเสริมสร้างค่านิยมฯ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยรวมไม่ได้ระบุ แต่ระบุว่าเป็นระดับมาก)

ด้านการเสริมสร้างค่านิยมฯ	ระดับโดยรวม	เรียงตามค่าเฉลี่ย (มาก → น้อย)	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (มากที่สุด)	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (น้อยที่สุด)
รวมทุกด้าน	มาก	1. การสร้างค่านิยมต่อต้าน 2. การป้องกันและเฝ้าระวัง 3. การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก (ต่ำสุด)	N/A	N/A
1. การสร้างค่านิยมต่อต้าน	มาก	ท่านคิดว่าค่านิยมการต่อต้านการทุจริตทางการเมืองของประชาชนในอำเภอมืองนครศรีธรรมราช เช่น ความซื่อสัตย์	ค่านิยมการต่อต้านการทุจริต (ความซื่อสัตย์, โปร่งใส) มีมากน้อยเพียงใด	หน่วยงานภาครัฐ (ป.ป.ช.) ดำเนินนโยบาย/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมค่านิยมฯ มีมากน้อยเพียงใด

		สุจริต ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นต้น มีอย่างน้อยเพียงใด		
2. การปลูกฝัง และสร้าง จิตสำนึก	มาก	ท่านคิดว่าชุมชนหรือ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมีบทบาท สำคัญในการปลูกฝัง จิตสำนึกการต่อต้าน การทุจริตและ ประพฤตินิยมชอบ ทางการเมือง ใน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช อย่างน้อยเพียงใด	ชุมชน/ หน่วยงานมี บทบาทสำคัญ ในการปลูกฝัง จิตสำนึกฯ	สถาบันทางสังคม (ครอบครัว/ สถานศึกษา) ควร ทำหน้าที่หลักใน การปลูกฝัง จิตสำนึกฯ ให้แก่ เยาวชน มีอย่างน้อย เพียงใด
3. การป้องกัน และเฝ้าระวัง	มาก	ท่านคิดว่าการมีส่วน ร่วมของประชาชน ในการเฝ้าระวังและ ป้องกันการทุจริตใน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช มี ปัญหาและอุปสรรค อย่างน้อยเพียงใด	การมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการเฝ้าระวัง และป้องกันการ ทุจริต มีปัญหา และอุปสรรค	ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกลไกการ ป้องกันและเฝ้า ระวังการทุจริตทาง การเมือง มีมาก น้อยเพียงใด
4. การ ประชาสัมพันธ์	มาก	ท่านคิดว่าการ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการต่อต้าน การทุจริตเข้าถึง ประชาชนได้อย่าง ทั่วถึง มีอย่างน้อย เพียงใด	การ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการ ต่อต้านการ ทุจริตเข้าถึง ประชาชนได้ อย่างทั่วถึง	ประชาชนได้รับ ข้อมูลเกี่ยวกับการ ต่อต้านการทุจริต ทางการเมืองจาก ช่องทางการ ประชาสัมพันธ์ที่ นิยมใช้ในชุมชน และภาครัฐ
5. เครือข่าย	มาก	ท่านคิดว่าการ สนับสนุนการจัดตั้ง หรือเสริมสร้างความ	การสนับสนุน การจัดตั้ง/ เสริมสร้างความ	อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช มี เครือข่ายภาค

		เข้มแข็งของ เครือข่ายภาค ประชาชนในอำเภอ เมือง นครศรีธรรมราช มี อย่างน้อยเพียงใด	เข้มแข็งของ เครือข่ายภาค ประชาชน	ประชาชนที่มี บทบาทในการ ต่อต้านการทุจริต ทางการเมือง
--	--	--	--	---

หมายเหตุ: ด้านการสร้างค่านิยมต่อต้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาในภาพรวม 5 ด้าน

2. แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

2.1 การเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้าน การสร้างค่านิยมต่อต้าน เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตในทุกระดับของสังคม โดยเริ่มต้นตั้งแต่ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และศาสนสถาน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่คนรุ่นใหม่และสมาชิกในชุมชนทุกคน การปลูกฝังนี้เน้นทั้งการเรียนรู้จากแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบที่ชัดเจนให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักว่า การทุจริตไม่มีทางได้เปรียบ ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และจิตสำนึกส่วนตัว ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจว่า การประพฤติชอบเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวมการดำเนินการในลักษณะนี้ยังรวมถึงการบูรณาการหลักธรรมาภิบาล หลักศาสนา และคุณธรรมเข้ากับชีวิตประจำวัน เช่น การใช้หลักศีลธรรมในการตัดสินใจ การเคารพกฎหมายและระเบียบ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมที่โปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ การสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตจึงไม่ใช่เพียงการให้ความรู้ แต่เป็นการสร้างวัฒนธรรมเชิงคุณธรรม ที่ฝังรากลึกในชีวิตประจำวันของประชาชน ทำให้การประพฤติชอบเป็นเรื่องปกติและเป็นธรรมชาติของสังคมอย่างยั่งยืน

2.2 การเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้าน การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงผลเสียของการทุจริต พร้อมทั้งเกิดแรงจูงใจภายในใจให้ปฏิบัติตนอย่างสุจริต การสร้างจิตสำนึกนี้สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดกิจกรรมอบรม ค่ายเยาวชน เวทีเสวนา และนิทรรศการ เพื่อให้

ความรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบของการทุจริตทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ ซึ่งช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักว่าการประพฤติชอบเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายกับกิจกรรมชุมชนและโรงเรียน โดยนำหลักศีลธรรมและระเบียบกฎหมายมาประยุกต์ใช้ร่วมกับกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การทำกิจกรรมอาสาสมัคร การประกวดโครงการจิตอาสา หรือการจัดเวทีอภิปรายเรื่องคุณธรรม เพื่อให้การเรียนรู้ไม่เพียงเนื้อหาทางวิชาการ แต่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เข้าร่วม การสร้างจิตสำนึกยังเริ่มตั้งแต่เด็กและเยาวชน ด้วยการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทำให้การต่อต้านการทุจริตกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นพร้อมความเข้าใจและความรับผิดชอบ ต่อสังคม ทำให้สังคมโดยรวมมีภูมิคุ้มกันต่อการทุจริต สรุปคือ การสร้างจิตสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตไม่ใช่เพียงการให้ข้อมูล แต่เป็น กระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ฝังรากลึกในชีวิตประจำวัน ของประชาชนทุกช่วงวัย ทำให้ค่านิยมสุจริตกลายเป็นมาตรฐานทางจริยธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนอย่างยั่งยืน

2.3 การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช หน่วยงานท้องถิ่นควรสร้างระบบตรวจสอบภายในที่ชัดเจน เช่น คณะกรรมการตรวจสอบและรายงานการเงินต่อสาธารณะ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ด้านกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งมีกระบวนการควบคุมเอกสารสำคัญและหมุนเวียนงานเพื่อป้องกันความเสี่ยง ประชาชนควรมีช่องทางแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนกรณีพบการทุจริตโดยไม่เปิดเผยตัวตน พร้อมระบบติดตามและรายงานผลที่โปร่งใส เพื่อสร้างวัฒนธรรมไม่ละเลยต่อการทุจริต การอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชนเกี่ยวกับจริยธรรม การกำกับดูแล และผลกระทบของการทุจริตช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกอย่างต่อเนื่องการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานรัฐ ชุมชน และองค์กรอิสระช่วยแลกเปลี่ยนข้อมูล ติดตามโครงการ และลดความเสี่ยงการทุจริต การประเมินผลและติดตามมาตรการอย่างต่อเนื่องทำให้การป้องกันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การดำเนินงานร่วมกันทั้งองค์กรและประชาชนจะช่วยสร้างสังคมโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และลดโอกาสเกิดการทุจริตในพื้นที่

2.4 การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เพราะช่วยให้ประชาชนตระหนัก เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมโปร่งใสและยุติธรรมการเผยแพร่ข้อมูลอย่างโปร่งใสเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการงบประมาณ และผลการตรวจสอบ ช่วยให้ประชาชนตรวจสอบและติดตามได้ ลดโอกาสทุจริตการใช้สื่อหลายช่องทาง ทั้งออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย และสื่อออฟไลน์ เช่น ป้าย ประกาศ วิทยุชุมชน ช่วยเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มการจัดแคมเปญรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ด้วยข้อความเข้าใจง่ายและกิจกรรมเชิงสาธารณะ เช่น การประกวดคำขวัญ นิทรรศการ หรือเวทีเสวนา กระตุ้นการมีส่วนร่วมส่งเสริมบทบาทประชาชนในการติดตามและรายงาน

พฤติกรรมทุจริต ผ่านช่องทางร้องเรียนหรือระบบแจ้งเบาะแสเน้นการใช้กรณีศึกษาและตัวอย่างจริงของการทุจริต เพื่อให้ประชาชนเห็นผลกระทบและความสำคัญของการป้องกันใช้ตัวอย่างเชิงบวก เช่น ชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติธรรมาภิบาลสำเร็จ เพื่อสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เช่น จำนวนผู้เข้าถึงความเข้าใจ และระดับการมีส่วนร่วมปรับปรุงกลยุทธ์สื่อสารตามผลประเมิน เพื่อให้การประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพสูงสุดการประชาสัมพันธ์จึงไม่ใช่แค่การเผยแพร่ข้อมูล แต่เป็นการสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือของประชาชนการสื่อสารอย่างโปร่งใส ครอบคลุมหลายช่องทาง และใช้ตัวอย่างจริง ช่วยเสริมสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์กระตุ้นการตระหนักถึงผลเสียของการทุจริตต่อสังคมและเศรษฐกิจส่งเสริมธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในหน่วยงานรัฐ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต สรุปคือ การประชาสัมพันธ์เป็นทั้งเครื่องมือให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน

2.5 การสร้างเครือข่ายเพื่อต่อต้านการทุจริตในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ชุมชน และภาคประชาสังคม โดยเน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตาม ปัญหา และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรม หรือโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกความโปร่งใส ซึ่งช่วยให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการป้องกันและลดโอกาสเกิดการทุจริต นอกจากนี้ การประเมินผลและติดตามความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องยังเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาคืบหน้าได้ตลอดเวลา การสร้างเครือข่ายลักษณะนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างหน่วยงานและประชาชนเท่านั้น แต่ยังเสริมสร้างค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใสในสังคมอย่างยั่งยืน ทำให้ชุมชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ลดโอกาสการเกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสมทางการเมือง และสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและโปร่งใสมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

และด้านการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการศึกษาเช่นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระครูศรีปริยัตยาภิณฑและคณะ (2565, หน้า 163-174) ที่ศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งด้านการรับรู้การทุจริตและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้และการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมทางการเมือง

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ซึ่งเกี่ยวกับการมีค่านิยมต่อต้านการทุจริต เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และการตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 2 ที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตทางการเมือง ส่วนข้อ 4 ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายหรือกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อส่งเสริมค่านิยมต่อต้านการทุจริต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เหตุผลที่ข้อ 4 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ข้ออื่น อาจสะท้อนถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลหรือความเข้มข้นของกิจกรรมที่หน่วยงานรัฐจัดให้ประชาชน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงาน ป.ป.ช. (2568) พบว่า แม้ประชาชนจะรับรู้การทุจริตในกระบวนการลงทุนของภาครัฐ แต่ยังมีความเสี่ยงจากการใช้ดุลยพินิจ การมีอำนาจ และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่ขาดจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ ส่งผลให้ประชาชนไม่มั่นใจในการร้องเรียนหรือชี้เบาะแส อีกทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตยังไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถลดความเชื่อมั่นของนักลงทุนและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้ จากข้อมูลดังกล่าวจึงสามารถอธิบายได้ว่า การสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตของประชาชนต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากประชาชนเองและหน่วยงานรัฐ การส่งเสริมความตระหนักรู้และความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการปกครองและเศรษฐกิจของประเทศ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ซึ่งเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปลูกฝังจิตสำนึกต่อต้านการทุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 1 เกี่ยวกับระดับจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตของประชาชน ส่วนข้อ 2 ที่เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ในการปลูกฝังจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตให้แก่เยาวชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถอธิบายได้ว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับบทบาทของชุมชนและหน่วยงานรัฐในการปลูกฝังจิตสำนึก เนื่องจากหน่วยงาน

เหล่านี้สามารถสร้างกิจกรรมและมาตรการส่งเสริมความตระหนักรู้ได้อย่างเป็นระบบ ขณะที่ การพึ่งพาสถาบันทางสังคมอย่างครอบครัวและสถานศึกษาอาจยังมีความไม่สม่ำเสมอและ จำกัดในด้านทรัพยากรหรือความเข้มข้นของกิจกรรม จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของข้อดังกล่าวต่ำกว่า ผลการศึกษาเช่นนี้สอดคล้องกับ บวร ชมชุนศรี (2564,) ที่ศึกษาการส่งเสริมการต่อต้านการ ทุจริตและประพฤตินิชอบและการตัดสินใจทางการเมืองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของ ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนโดยรวมมีความรู้และจิตสำนึกต่อต้าน การทุจริตอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการปรับค่านิยมและสร้าง วัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต รองลงมาคือด้านการบูรณาการและปฏิรูปกระบวนการป้องกัน และด้านยกระดับธรรมาภิบาลตามลำดับ จากผลดังกล่าวสามารถอภิปรายเชิงเหตุผลได้ว่า การ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานรัฐ ชุมชน และสถาบันทางสังคม เพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ต่อพฤติกรรมประชาชน การสร้างกิจกรรมและมาตรการที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนจะช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและ จริยธรรม ทำให้ประชาชนมีความตระหนักรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างยั่งยืน

4. ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการป้องกันและเฝ้า ระวังโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3 ซึ่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต มีปัญหาและอุปสรรค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 1 เกี่ยวกับบทบาทและความตื่นตัวของประชาชนในการป้องกันและเฝ้าระวัง การทุจริต ส่วนข้อ 4 เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกลไกการป้องกัน และเฝ้าระวังการทุจริตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถอธิบายได้ว่า แม้ประชาชนจะตระหนักถึง ความสำคัญของการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต แต่ความรู้และความเข้าใจในกลไกหรือ ขั้นตอนที่ชัดเจนยังมีจำกัด ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ผลลัพธ์นี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติสัตรีรัตน์ (2564) ที่พบว่า การทุจริตคอร์รัปชันและประพฤตินิ ชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐยังเป็นปัญหาระดับชาติ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยทั้งภายนอก เช่น การแทรกแซงจากนักการเมือง การบริหารงานของรัฐ และการบังคับใช้กฎหมาย และ ปัจจัยภายใน เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต โอกาสและแรงจูงใจ พฤติกรรมเลียนแบบ และค่านิยม ส่วนบุคคล สรุปได้ว่า การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตของประชาชนจำเป็นต้องอาศัยทั้งการ สร้างความตระหนักรู้ การให้ความรู้เชิงกลไก และการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ รวมถึง มาตรการทางสังคมและสื่อมวลชน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ ค่านิยมต่อต้านการทุจริต ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดผลเชิงประจักษ์และยั่งยืน

5. ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ซึ่งเกี่ยวกับการเข้าถึง

ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 เกี่ยวกับบทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกต่อต้านการทุจริต ขณะที่ข้อ 1 เกี่ยวกับการรับข้อมูลจากช่องทางประชาสัมพันธ์ที่นิยมใช้ในชุมชนและภาครัฐมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถอธิบายได้ว่า แม้การประชาสัมพันธ์จะช่วยสร้างความตระหนักและจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตให้กับประชาชน แต่การเข้าถึงข้อมูลและการรับรู้ผ่านช่องทางที่นิยมใช้อาจยังไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร บุคลากร และรูปแบบเนื้อหาที่อาจขาดความน่าสนใจ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พระธนะพลวัฒน์ วฑฒโน และคณะ (2568) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์ด้านการต่อต้านการทุจริตในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ยังเข้าถึงประชาชนได้น้อย ขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถสร้างความร่วมมือและความเชื่อมั่นได้เต็มที่ ดังนั้น การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เพื่อต่อต้านการทุจริตจำเป็นต้องเน้นการใช้สื่อที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจ ร่วมกับกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมปรับปรุงกฎหมายและมาตรการเฝ้าระวัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลและสร้างผลกระทบเชิงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

6. ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริต และประพัตติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช พบว่าด้านเครือข่ายโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ซึ่งเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดตั้งหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับหน่วยงานรัฐเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต ขณะที่ข้อ 1 เกี่ยวกับการมีเครือข่ายภาคประชาชนที่มีบทบาทต่อต้านการทุจริตทางการเมืองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถอธิบายได้ว่า แม้การสนับสนุนเครือข่ายและการประสานงานกับหน่วยงานรัฐจะมีความเข้มแข็ง แต่บทบาทของเครือข่ายภาคประชาชนโดยรวมอาจยังไม่เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจัยเชิงโครงสร้าง เช่น การเข้าถึงทรัพยากร การสนับสนุนจากภาครัฐ และความร่วมมือของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานันทมนกันเกา (2565) ที่พบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นควรเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริต การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสนับสนุนจากภาครัฐ พร้อมการแก้ไขปัญหาละเลยและกฎหมายเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความโปร่งใสในเมือง ดังนั้น การเสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตจำเป็นต้องอาศัยทั้งการสนับสนุนเชิงนโยบายการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ และการสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สรุปผล จากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถออกแบบเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางทางการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมือง ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้รูปแบบ BEST Model ดังนี้

B= Building Awareness หมายถึง การสร้างความตระหนักรู้ การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชเข้าใจถึงโทษและผลกระทบของการทุจริตทางการเมือง โดยมุ่งสร้างความเข้าใจและความรู้ที่ถูกต้องผ่านกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ เช่น การให้ความรู้: จัดอบรม สัมมนา หรือเวิร์กช็อป เพื่อชี้ให้เห็นผลเสียของการทุจริตต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการประชาสัมพันธ์: ใช้สื่อวิทยุท้องถิ่น สื่อสิ่งพิมพ์ และโซเชียลมีเดีย เผยแพร่ข้อความรณรงค์ “ไม่ทนต่อการทุจริต” การเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาและศาสนสถาน: บูรณาการหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และคำสอนศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม การใช้กรณีศึกษา: ยกตัวอย่างจริงให้ประชาชนเห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่หรือประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงประจักษ์

E = Engagement หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เข้ามามีบทบาท ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การสร้างเครือข่าย การทำกิจกรรมจิตอาสาไปจนถึงการตรวจสอบโครงการของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างวัฒนธรรมสังคมที่โปร่งใส และยืนหยัดไม่ทนต่อการทุจริต

S = Strengthening Values หมายถึง การเสริมสร้างค่านิยมและคุณธรรม การมุ่งปลูกฝังความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างวัฒนธรรมองค์กรและชุมชนที่โปร่งใส ใช้กิจกรรมรณรงค์เป็นสัญลักษณ์ในการต่อต้านการทุจริต และบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักศาสนา เพื่อสร้างพื้นฐานทางคุณธรรมที่มั่นคงและยั่งยืน

T = Transparency & Trust หมายถึง ความโปร่งใสและความไว้วางใจ มุ่งสร้างระบบตรวจสอบที่ประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชเข้าถึงได้ง่าย ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเปิดช่องทางร้องเรียน เปิดเผยข้อมูลภาครัฐอย่างตรงไปตรงมา และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อการตรวจสอบได้จริง ทั้งหมดนี้จะช่วยสร้างความโปร่งใส ลดโอกาสการทุจริต และสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐกับประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชมีระดับการรับรู้และค่านิยมต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างค่านิยมต่อต้าน

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติและความเข้าใจเชิงกลไกการป้องกันยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ผลการวิจัยเชิงคุณภาพนำไปสู่การสังเคราะห์เป็น **BEST Model** ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดเชิงปฏิบัติที่บูรณาการการสร้างความตระหนักรู้ การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่** 1) หน่วยงานภาครัฐควรจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมค่านิยมต่อต้านการทุจริตในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและตรวจสอบโครงการภาครัฐ 3) บูรณาการหลักสูตรคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองในสถานศึกษา และ 4) พัฒนาระบบร้องเรียนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐให้เข้าถึงง่าย โปร่งใส และตรวจสอบได้ และ **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่** 1) ควรศึกษาปัจจัยเชิงวัฒนธรรมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อค่านิยมต่อต้านการทุจริต 2) ควรทำวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองเพื่อติดตามผลของ BEST Model ในระยะยาว และ 3) ควรเปรียบเทียบพื้นที่เมือง-ชนบท เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเชิงบริบท

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2566). แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566–2570). กระทรวงมหาดไทย. เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม 2568 จาก <http://www.anticor.moi.go>.
- กิตติ สัตร์ธัน. (2564). การทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในประเทศไทย. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 18(2), 45–62.
- นัทธมน กันเกา. (2565). การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่น. วารสารการเมืองการปกครอง, 9(3), 201–219.
- บวร ชมชุนศรี. (2564). การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบและการตัดสินใจทางการเมืองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารรัฐศาสตร์ศึกษา, 12(1), 85–102.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น .(พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระครูศรีปริยัตยาภิณธ์ และคณะ. (2565). การเสริมสร้างค่านิยมเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 28(2), 163–174.
- พระชนะพลวัฒน์ วุฒโน และคณะ. (2568). การประชาสัมพันธ์ด้านการต่อต้านการทุจริตในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการพัฒนา, 6(1), 112–128.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2565). รายงานสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย ประจำปี 2565. สำนักงาน ป.ป.ช. เรียกใช้เมื่อ 17 ตุลาคม 2568 จาก

<https://www.nacc.go.th/categorydetail/2022070610494794/20230921092338>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2568). รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการลงทุนภาครัฐ. สำนักงาน ป.ป.ช.เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2568 จาก

<https://www.nacc.go.th/categorydetail/2022070610494794/20230921092338>

สำนักงานสถิติแห่งชาติจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2567). สถิติประชากรและผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม 2568 จาก <https://nksitham.nso.go.th>.

สุจิตรา บุญยรัตน์ธุ์. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจินต์ ธรรมชาติ. (2544). สถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุป็น สมสาร. (2563). บทบาทของภาคประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล. วารสารสังคมศาสตร์ท้องถิ่น, 5(2), 77–94.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.